

Wijkgericht werken in een nieuwe jas

Organisatie van wijkgericht werken in Helmond

Vastgesteld door gemeenteraad, 1 juni 2010

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
<i>1.1 Aanleiding</i>	<i>2</i>
<i>1.2 Begripsbepaling en afbakening</i>	<i>2</i>
<i>1.3 Aanpak en werkwijze</i>	<i>2</i>
<i>1.4 Leeswijzer</i>	<i>3</i>
2. Vroeger en nu	3
<i>2.1. Historisch perspectief</i>	<i>3</i>
<i>2.2 Anno 2009</i>	<i>4</i>
<i>2.3 Haarscheuren</i>	<i>5</i>
3. Toekomst	7
<i>3.1 Rol en positie wijkorganen</i>	<i>7</i>
<i>3.2 Overlegstructuur wijkorgaan - college</i>	<i>8</i>
<i>3.3 Rol adviseur wijkgericht werken</i>	<i>10</i>
<i>3.4 Communicatie</i>	<i>11</i>
<i>3.5 Wijkgericht werken in een nieuwe jas</i>	<i>12</i>
4. Hoe verder?	12
<i>4.1 Uitwerking Wijkgericht werken</i>	<i>12</i>
Bronnenlijst	13

1. Inleiding

De afgelopen jaren hebben we veel ervaring opgedaan met wijkgericht werken. Zoals te lezen is in hoofdstuk twee is de ontwikkeling van het wijkgericht werken al doende tot stand gekomen. Het is nu tijd om het wijkgericht werken tegen het licht te houden en waar nodig te herijken. In deze notitie leest u de hernieuwde spelregels voor wijkgericht werken in Helmond. De notitie geeft géén nieuwe visie op wijkgericht werken, wel een aanscherping van de huidige praktijk. De notitie beoogt ook géén reorganisatie, wel verbeteringen binnen de bestaande organisatiestructuur.

1.1 Aanleiding

De aanleiding voor het herijken van het wijkgericht werken in Helmond is tweeledig:

- Visie Burgerparticipatie Helmond 2007 - 2010 “Samenwerking op maat”
In de Visie Burgerparticipatie Helmond 2007 - 2010 “Samenwerking op maat” is de aanbeveling gedaan om het wijkgericht werken in het kader van leefbaarheid, in samenspraak met de wijken te evalueren. De laatste evaluatie dateerde uit 2003.
- Onvrede bij wijkorganen en gemeente
Er leefde onvrede over het wijkgericht werken bij de wijkorganen en de gemeente. Verwachtingen leken niet op elkaar afgestemd en knelpunten leverden frustratie op. Dit uitte zich in een evaluatie door drie wijkorganen in april 2009.

1.2 Begripsbepaling en afbakening

Achter termen als ‘wijkgericht werken’ en ‘wijkaanpak’ gaan uiteenlopende benaderingen schuil met twee uitersten. Aan de ene kant benaderingen die we scharen onder generiek wijkgericht werken. Dit zijn inspanningen van gemeente, bewoners en partners om *responsiever* dan voorheen problemen te voorkomen, te signaleren en aan te pakken in wijken met uiteenlopende problemen. Aan de andere kant zijn er specifieke vormen van wijkgericht werken. Het gaat dan vooral om gecoördineerde inspanningen op fysiek, sociaal en economisch terrein om in aangewezen aandachtswijken verval te keren, met vaak een actieve rol van de (rijks)overheid. Het voorstel in deze gespreksnotitie beperkt zich tot het zogenaamde generieke wijkgericht werken.

Wijkgericht werken is:

- Een gebiedsgerichte manier van werken waarbij de gemeente, samen met wijkbewoners en andere professionele organisaties nadenkt en uitvoering geeft aan de aanpak van zaken die de directe leefomgeving betreffen zoals wijkvoorzieningen (bijv. wijkaccommodaties, kinderopvang), onderhoudsniveau, openbare ruimte, jongerenwerk, (verkeers)veiligheid, overlast, etc. en waarbij de gemeente – binnen (stedelijke) kaders - creatief naar mogelijkheden zoekt voor maatwerk voor de Helmondse wijken.

Doelstellingen van wijkgericht werken:

- Betere afstemming gemeentelijke uitvoering op behoeften vanuit de wijken.
Met wijkgericht werken beogen we een responsievere dienstverlening. Dit wil zeggen dat de dienstverlening van de gemeente en partners, die is gericht op de directe leefomgeving is afgestemd op de behoeften van bewoners en andere direct betrokkenen. Naast objectieve kwaliteitsnormen, speelt de subjectieve beleving van kwaliteit volgens wijkbewoners een rol.
- Wijkbewoners meer betrekken bij hun directe leefomgeving (de buurt, straat etc.). Met wijkgericht werken beogen we een hogere participatie van wijkbewoners. Het gaat hierbij zowel om het actief melden van knelpunten in de buurt, als om participatie bij het maken van uitvoeringsplannen voor speelplekken of om het zelf nemen van verantwoordelijkheid bij het oplossen van ervaren problemen, bijvoorbeeld door zogenaamde bewonersinitiatieven te starten.

1.3 Aanpak en werkwijze

Met wijkgericht werken hebben we in Helmond al meerdere jaren ervaring. Maar er zijn knelpunten met de huidige werkwijze. En daarom is deze herijking gewenst. Om die succesvol te laten zijn, is

gekozen voor een aanpak waarbij kennis en ervaring uit de praktijk wordt benut. Daarmee kunnen voorstellen geënt worden op de praktijk en de ervaren problemen worden aangepakt.

De aanpak startte met een analyse van de knelpunten en behoeften en een verkenning van mogelijke oplossingsrichtingen. Hiervoor is de volgende werkwijze gevolgd:

Brede interviewronde

Het project is gestart met het spreken van zoveel mogelijk mensen die met wijkgericht werken te maken hebben. Te beginnen met de wijkorganen. Alle wijkorganen waren uitgenodigd voor een interview. Vijf wijkorganen zijn hierop ingegaan. Behalve de wijkorganen zijn bij de gemeente zelf de collegeleden, de adviseurs wijkgericht werken, diverse vakambtenaren en enkele managementleden geïnterviewd. Daarnaast zijn gesprekken gevoerd met partners die aanwezig zijn bij de Klankbordgroepen, namelijk politie, woningbouwcorporaties en Stichting Welzijn Helmond (SWH). Zie bronnenlijst voor een volledig overzicht.

Evaluaties

Drie wijkorganen hadden al het wijkgericht werken geëvalueerd en ongeveer gelijktijdig met de start van dit project gepresenteerd op het wijkradenoverleg. Deze informatie is uiteraard benut voor dit project. Ook is teruggeblikt op de evaluatie van het wijkgericht werken die door gemeente in 2004 is gedaan.

Werkbezoeken

Om te leren van ervaringen in andere gemeenten en om inspiratie op te doen hebben we een bezoek gebracht aan de gemeenten Den Bosch en Venlo. Beide gemeenten hadden net een evaluatietraject afgerond voor het wijkgericht werken.

Op basis van de bovenstaande bronnen is een probleemanalyse opgesteld. Deze is in oktober 2009 besproken met de wijkorganen en met een interne ambtelijke werkgroep van de gemeente. De geschetste problematiek werd door betrokkenen gedeeld. Vervolgens zijn op basis van deze gezamenlijke probleemdefinitie oplossingsrichtingen uitgewerkt. Deze zijn eerst intern besproken op ambtelijk en bestuurlijk niveau en vervolgens met de wijkorganen (in twee bijeenkomsten in november en december 2009). Naar aanleiding van de oplossingsrichtingen is vervolgens met de ambtelijke werkgroep gebrainstormd over de gevolgen voor de rol van de adviseur wijkgericht werken en de vakambtenaar. De reacties op de oplossingsrichtingen en de bevindingen van de ambtelijke werkgroep zijn verwerkt in dit voorstel.

1.4 Leeswijzer

In dit hoofdstuk zijn de definitie en doelstellingen voor wijkgericht werken beschreven zoals die zijn gehanteerd in deze notitie alsook een beschrijving van de aanpak van het project. In hoofdstuk 2 "Vroeger en nu" wordt in § 2.1 een stukje historie van het wijkgericht werken in Helmond gegeven, de huidige werkwijze wordt beschreven in § 2.2 en in § 2.3 wordt een analyse van de huidige werkwijze gegeven die uitgangspunt is voor Hoofdstuk 3. In hoofdstuk 3 "Toekomst" worden de spelregels van het wijkgericht werken toegelicht. Het gaat om de rol en positie van de wijkorganen (§ 3.1), de overlegstructuur (§ 3.2), de rol van de adviseur wijkgericht werken (§ 3.3) en communicatie (§ 3.4). In hoofdstuk 4 "Hoe verder?" wordt beschreven op welk punten de nieuwe werkwijze om een verdere uitwerking vraagt.

2. Vroeger en nu

2.1 Wijkgericht werken in Helmond: een historisch perspectief

Het generieke wijkgericht werken in Helmond vindt zijn oorsprong in Helmond-Noord. Daar is eind jaren '80 een wijkorgaan in de vorm van een projectgroep dagelijks beheer in het leven geroepen om de strijd met de verloederding aan te gaan. In het kader van de sociale vernieuwing zijn deze projectgroepen begin jaren negentig uitgerold naar andere wijken. De projectgroepen bestonden uit betrokken wijkbewoners. Zij hadden tot taak knelpunten op terrein van schoon, heel en veilig (fysieke beheer) te signaleren en deze samen met de toegewezen buurtconciërge van de gemeente op te lossen. De projectgroepen beschikten hiervoor over een buurtbudget. Vanaf de jaren 90 is er

ambtelijke ondersteuning geweest van de wijkorganen. Deze projectgroepen (sommigen ook wijkraden genoemd) zijn de gesprekspartner van de gemeente geworden over de leefbaarheid van de wijk. Deze gesprekken vonden plaats in de vorm van Klankbordgroepbijeenkomsten.

Wijkgericht werken in Helmond is organisch tot ontwikkeling gekomen. Er is voortgeborduurd op de bestaande structuren van de projectgroepen. In de loop der jaren is de werkwijze bijgeschaafd. Zo werd na enige tijd van de projectgroepen gevraagd dat zij een juridische basis kregen en moesten zij de besteding van de buurtbudgetten verantwoorden. In 2004 is de werkwijze met klankbordgroepen geëvalueerd. Naar aanleiding daarvan is het domein aangescherpt en zijn afspraken gemaakt over de voorbereiding, de deelname en het zogenaamde spreekrecht voor wijkbewoners. Anno 2009 houden we de manier van wijkgericht werken opnieuw tegen het licht.

2.2 Wijkgericht werken in Helmond: anno 2009¹

De organische ontwikkeling van het wijkgericht werken heeft onder andere tot gevolg dat er weinig over op schrift staat. De evaluatie van de klankbordgroepen uit 2004 is het meest concrete document dat nu houvast biedt aan de adviseurs wijkgericht werken en de wijkorganen. De gemeente Helmond kent anno 2009 een vorm van (generiek) wijkgericht werken, die als volgt te kenschetsen is:

I. Initiatief van onderop

Het gaat hier om het alert en op korte termijn reageren op signalen uit de wijk. Wijkbewoners kennen hun eigen omgeving het beste. Zij kunnen knelpunten, problemen en kansen die in het hier en nu spelen signaleren bij gemeente en partners, zodat gemeente en partners deze adequaat oppakken. Dit hebben we anno 2009 als volgt georganiseerd:

Voor snelle reactie op eenvoudige fysieke knelpunten in openbare ruimte: het klantmeldsysteem

Bewoners kunnen eenvoudige fysieke knelpunten in de directe leefomgeving melden bij het klantmeldsysteem. Bijvoorbeeld bij het niet functioneren van straatverlichting, gaten in het wegdek of bij vernield straatmeubilair. De gemeente heeft de back-office inmiddels zo georganiseerd dat de klachten adequaat worden opgepakt en zorgt, indien gewenst, voor een terugkoppeling naar de bewoner.

Voor aandragen van (overige) eenvoudige knelpunten: uitvoeringsnetwerken in de wijk

Individuele burgers, buurt- en straatverenigingen, wijkverenigingen en wijkorgaan kunnen signalen en knelpunten ook bespreekbaar maken in netwerken op operationeel niveau². De wijkopzichter neemt namens de gemeente deel aan deze overleggen en zorgt voor adequate aanpak van gesignaleerde knelpunten in het fysieke domein. Professionals van aanwezige uitvoeringsorganisaties als SWH en Lev Groep pakken vanuit het sociale domein signalen op.

Voor snelle reactie op complexe en urgente problemen: front-linieteams

Voor het oppakken van complexe, meervoudige problemen die (dreigen te) escaleren hebben we in Helmond multidisciplinair samengestelde teams van professionals. Bijvoorbeeld de Jeugd Preventie Teams (JPT's) als deze problemen te maken hebben met een groep jongeren. Daarnaast zal in de toekomst worden geëxperimenteerd met Brede Interventie Teams (BIT's). Het gaat hier om actiegerichte samenwerkingsverbanden die in de front-linie problemen met een mogelijke dreiging en urgentie oppakken. Naast de JPT's en BIT's kennen we ook de Woonoverlastteams en Helmondse Interventieteams (HIT's). Met uitzondering van de Woonoverlastteams ligt de uitvoeringsregie bij de gemeente.

II. Initiatief van bovenaf

Deze werkwijze van de gemeente is pro-actief en gericht op de langere termijn. Het anticipeert op behoeften en wensen vanuit de wijk. De gemeente reageert niet alleen op signalen uit de wijk, maar anticipeert bij het maken van nieuw beleid en uitvoeringsplannen ook op behoeften en wensen van

¹ Gemakshalve wordt anno 2009 gesproken over wijkorganen, zijnde projectgroepen en wijkraden.

² De huidige werkwijze is verschillend per wijk. Er zijn wijken waar operationeel overleg plaatsvindt tussen professionals (buurtbeheerder, politie en wijkopzichter). Er zijn wijken waar operationeel overleg plaatsvindt met het wijkbestuur: wijkraadvergaderingen en/of werkgroepvergaderingen en/of inloopsprekuren. Bij deze overleggen zijn de wijkopzichters aanwezig als op de agenda besprekpunten staan die voor hun belangrijk zijn. Ook zijn er wijken waar geen overleg is namelijk Warande/Stiphout en Dierdonk.

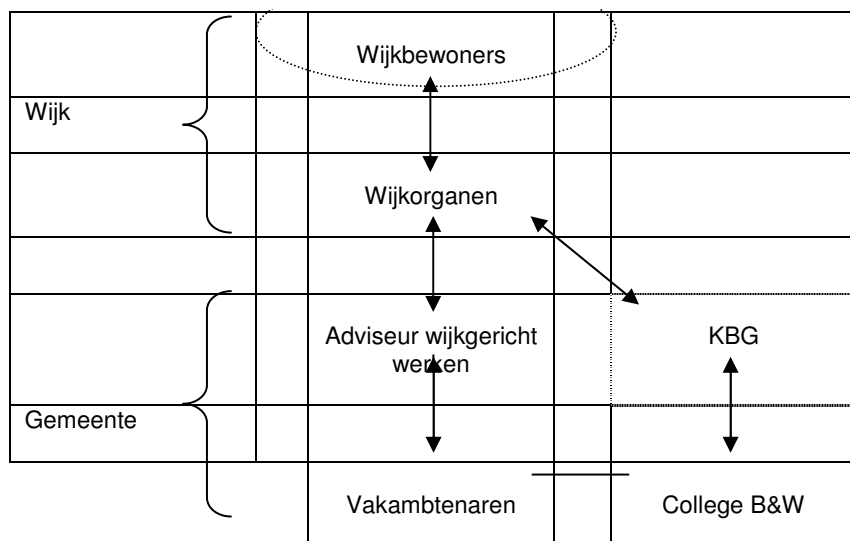
wijkbewoners. Steeds vaker vinden er bij beleids- of planontwikkelingstrajecten die zich richten op de directe leefomgeving vormen van burgerparticipatie plaats. De gemeente betreft dan bewoners, bewonersorganisaties en wijkorganen bij het maken van nieuw beleid of nieuwe plannen en maakt eventueel ook een wijkgerichte doorvertaling van beleid. Vergelijk bijvoorbeeld de werkwijze die is gevolgd voor het Plan van Aanpak Wonen, Welzijn, Zorg, het hondenuitlaatbeleid en het speelruimtebeleid. Deze trajecten volgen een eigen tijdpad en besluitvormingstraject en beslaan vaak een tot twee jaar. Het uiteindelijke plan of beleidsnota biedt kaders voor meerdere jaren.

III. Op het snijvlak beleid en uitvoering

Op het snijvlak van beleid en uitvoering hebben we het samenspel tussen de wijkorganen, de adviseur wijkgericht werken, het gemeentebestuur en de back-office van de gemeente. Dit samenspel is nu georganiseerd via klankbordgroepen en rechtstreeks contact tussen wijkorganen en adviseurs wijkgericht werken. Dit samenspel is vooral bedoeld voor het adresseren van wensen en behoeftes die niet of onvoldoende via de bottom-uplijn en de top-downlijn kunnen worden opgepakt. Hier zitten we op het snijvlak van beleid en uitvoering, van actie en planning, van korte en langere termijn. Het gaat om:

- *(Nog) geen beleid*
Adequaat reageren op actuele wensen en behoeftes of bewonersinitiatieven, waarin bestaand beleid en plannen en/of bestaande subsidiebeschikkingen en uitvoeringscontracten niet voorzien en waarvoor geen budgetten zijn (bijv. de fietscrossbaan). De bottom-up lijn voorziet vooral in een alerte aanpak van eenvoudige problemen die passen binnen staand beleid of uitvoeringsplannen.
- *Toekomstgericht*
Adequaat reageren op problemen, behoeftes of knelpunten, die nu nog niet actueel zijn maar dit in de nabije toekomst wel kunnen worden. Afgelopen jaren hebben wijkorganen steeds vaker zorgen geuit als: is er straks wel voldoende te doen in de wijk voor onze opgroeiende kinderen? Ze willen weten of en zo ja hoe de gemeente en partners met mogelijke knelpunten in de toekomst omgaan. Deze vragen lopen zelden parallel met de beleidscyclus op deze terreinen (de top-down lijn).
- *Actueel, maar niet eenduidig*
Vragen en behoeftes zijn lang niet altijd eenduidig. Er kunnen meerdere behoeftes en belangen spelen en ook meerdere oplossingen worden voorgesteld. Om tot een oplossing of aanpak te komen is een goede en gezamenlijke analyse van de behoeftes en het krachtenveld nodig, voordat duidelijk is wie, waarvoor en vanuit welke verantwoordelijkheid aan zet is (voorbeeld wijkvisie Helmond-Oost).

In het vervolg van deze notitie (hoofdstuk 3) richten we ons op dit samenspel en de op manier waarop dit samenspel kan worden versterkt en aangescherpt. De bottom-uplijn en top-down lijn zijn verder geen onderwerp meer van dit voorstel. De focus ligt op de relatie tussen de gemeentelijke organisatie (back-office) – de wethouder en adviseur wijkgericht werken (front-office) – de wijkorganen en hun achterban. Zie figuur.

2.3 Haarscheuren

Wijkgericht werken heeft in deze opzet lange tijd tot ieders tevredenheid gefunctioneerd. In het begin voorzag het vooral in de behoefte van de wijk om concrete leefbaarheidsproblemen (fysieke beheer) aan te kaarten en snel op te lossen. Nu deze problemen grotendeels – maar nog niet helemaal – worden afgevangen via de klachtenlijn en de wijkopzichter, resteren de ingewikkelder zaken: overlast, verkeersonveiligheid, parkeerproblemen, beschikbaarheid, toegankelijkheid van wijkvoorzieningen en activiteiten etc. De behoeften die achter deze problemen schuil gaan zijn diffuser, de oorzaken soms meervoudig en er zijn vaak meerdere oplossingen mogelijk. Dit betekent dat de druk op het snijvlak van beleid en uitvoering is toegenomen. De wijze waarop we het samenspel op dat snijvlak nu hebben georganiseerd met o.a. klankbordgroepen voldoet niet meer. Zowel van de kant van de wijkorganen als de gemeente is er toenemende kritiek op de werkwijze van de Klankbordgroepen. In de kern richt de kritiek zich op:

1) Responsiviteit van de gemeentelijke werkwijze is onvoldoende

De reactie vanuit de gemeente is onvoldoende responsief. Vooral vragen of verzoeken waarin het beleid niet voorziet en/of die een grotere tijdsinspanning van de vakambtenaren vragen (en waarin de jaarplannen niet voorzien), blijven te lang liggen en worden niet adequaat aangepakt. Dit wil zeggen voortvarend, integraal, in samenspraak met de wijk(orgaan), met een duidelijke en gemotiveerde reactie. De kritiek richt zich vooral op proces en communicatie en in mindere mate op inhoud van de reactie. Niettemin wordt de gemeente soms ook starheid ten aanzien van de inhoud verweten. Deze gebrekkige responsiviteit heeft onder meer te maken met de cultuur in de organisatie. Er is in de organisatie nog geen wijdverbreide wijkgerichte attitude van “ja, mits...”.

2) Overleg tussen wijkorganen en college voldoet niet meer aan verwachtingen

Het structurele overleg (in de vorm van de klankbordgroepbijeenkomsten) voldoet niet (meer) aan de verwachtingen van de wijkorganen en college. De wijkorganen willen een echt en open gesprek, met oprechte aandacht voor wat er leeft en speelt in de wijk. In plaats daarvan is er te vaak sprake van een oppervlakkig vraag en antwoord spel, is de samenstelling vanuit de gemeente niet afgestemd op een inhoudelijke discussie en heeft het overleg veel weg van een rituele dans. Het college op haar beurt wenst een open dialoog over de grote lijnen, de wezenlijke opgaven voor de wijk. Daarentegen domineren toch nog vaak praktische uitvoeringsproblemen de agenda en is de agenda's van een aantal klankbordgroepbijeenkomsten versteend. Ook lijkt de klankbordgroepbijeenkomst soms de plek voor een politiek strijdtoneel (dat in de gemeenteraad thuis hoort). De huidige problemen met het overleg zijn in essentie terug te voeren op het feit dat er geen gedeeld beeld is bij het doel en de functie van het overleg. Verder differentieert het overleg (qua vorm, samenstelling, spelregels etc.) onvoldoende voor de gewenste doeleinden. Ook is er behoefte aan stevige en consequente gespreksleiding.

3) Rol en positie van de wijkorganen is niet eenduidig

Wijkorganen en gemeente worstelen met de rol en positie van de wijkorganen. Zijn de wijkorganen nu de enige gesprekspartner van de gemeente namens de wijk? Of zijn de wijkorganen een belangrijke, maar niet de enige, gesprekspartner vanuit de wijk? Het komt voor dat een wijkorgaan de plannen die de gemeente met haar heeft afgestemd verdedigt naar haar achterban. Maar mag een wijkorgaan in zo'n positie terecht komen? De principiële vraag is echter of we van een wijkorganen mogen verwachten dat ze de wijk vertegenwoordigt en belangentegenstellingen binnen de wijk afweegt. Ten eerste omdat een wijkorgaan niet democratisch gekozen is. Ten tweede omdat veel bewoners zich op een ander niveau organiseren en aangesproken voelen dan de wijk, bijv. de straat, buurt, 1 issue etc. Op dit moment zijn er verschillen in rolopvatting tussen de diverse wijkorganen.

4) Geen gedeeld beeld bij rol en taken adviseurs wijkgericht werken

Bij de wijkorganen richt de kritiek zich vooral op de beperkte capaciteit van de adviseur wijkgericht werken in de (te lange) tijd dat er nog sprake was van één adviseur wijkgericht werken voor 11 wijken. Zo eensgezind als de wijkorganen zijn over de rol van de adviseur wijkgericht werken (vraagbaak en eerste ingang voor de gemeente), zo divers zijn echter de verwachtingen intern. Er ontbreekt een gedeeld beeld. In de kern is de vraag of de adviseur wijkgericht werken vooral een procesmanager is en/of ook inhoudelijk adviseur en/of ondersteuner van de wijkorganen.

Uit de vier hoofdpunten van de analyse vloeien de volgende doelen voort voor het herijken wijkgericht werken:

- 1) Rol en positie van de wijkorganen opnieuw definiëren
 - 2) Optimaliseren overlegstructuur tussen wijkorganen en college
 - 3) Betere responsiviteit van de gemeente
 - 4) Rol en taken adviseur wijkgericht werken opnieuw definiëren
- Deze doelstellingen zijn uitgewerkt in voorstellen in hoofdstuk 3 Toekomst.

3 Toekomst

3.1 Rol en positie van de wijkorganen

Rol

Wijkorgaan is enig gesprekspartner voor structureel overleg, maar niet enige adviseur namens de wijk
Hoewel het wijkorgaan geen alleenrecht heeft in advisering van de gemeente, heeft het wijkorgaan wel de status van enig gesprekspartner voor het structurele overleg met het gemeentebestuur (zie hierna) op het snijvlak van beleid en uitvoering. Wijkorganen hebben een eigen verantwoordelijkheid, namelijk het bevorderen van de leefbaarheid van de wijk. Vanuit die rol jagen ze bijvoorbeeld bewonersinitiatieven aan, nemen deel aan signaleringsoverleggen en adviseren de gemeente over zaken die de leefbaarheid in de wijk aangaan. Wijkorganen hebben niet het alleenrecht op adviseren. Ook individuele bewoners, bewonersorganisaties, wijk- en buurtverenigingen kunnen de gemeente adviseren. Met name rondom onderwerpen op een lager schaalniveau, zoals de buurt, straat, het plein is hun inbreng van belang. Bewonersparticipatie bij beleidsontwikkeling en planontwikkeling zal daarom meestal breder zijn dan alleen de wijkorganen.

Positie

Wijkorganen adviseren over alles wat zij vinden dat de wijk aangaat

Deze advisering kan bestaan uit ideeën en suggesties aandragen, problemen signaleren, oplossingen bedenken. Het kan gaan om ongevraagd advies over onderwerpen die op dat moment spelen en raken aan de leefbaarheid van de wijk, maar ook om gevraagd advies over beleid of plannen van de gemeente, waarbij bewonersparticipatie deel uitmaakt van het projectplan. Vooraf inperken van het domein van advisering (de onderwerpen), staat op gespannen voet met de eigen verantwoordelijkheid van de wijkorganen: namelijk het bevorderen van de leefbaarheid in hun wijk.

Om het wijkorgaan in staat te stellen deze adviesrol goed te kunnen uitoefenen is het nodig dat de gemeente tijdig relevante informatie aan de wijkorganen verstrekt.

Schaalniveau onderwerp is van invloed op 'gewicht' van het advies

Dat het wijkorganen vrij staat om de gemeente over alles wat de wijk aangaat te adviseren, betekent niet dat de gemeente alle adviezen op dezelfde manier oppakt en meeneemt (weegt/ waardeert). De invloed van de wijkorganen hangt samen met het schaalniveau van de onderwerpen waarover zij adviseren. Grof gezegd: het wijkorgaan heeft meer invloed op onderwerpen dichtbij (die zich beperken tot de grenzen van de wijk), dan op onderwerpen die (het belang van) de wijk overstijgen. Stedelijk beleid vraagt doorgaans om het maken van (wijkoverstijgende) afwegingen in het algemeen belang. Dit is een verantwoordelijkheid van de gemeente en de invloed van het wijkorgaan zal op dit schaalniveau minder groot zijn. Dit laat onverlet dat wijkorganen wel over wijkoverstijgende onderwerpen kunnen meepraten en adviseren.

Bij onderwerpen dichtbij, waarop de invloed van wijkorganen groter is, gaat het onder meer om:

- de sociaal-maatschappelijke voorzieningen: zoals wijk- en jongerenaccommodaties, het activiteiten aanbod voor jongeren, kwetsbare groepen.
- het onderhoud(sniveau) van het groen (de groenstroken, parken, plantsoenen etc.), grijs (wegen, pleinen, parkeerterreinen) en blauw (waterpartijen, vijvers etc.)
- de inrichting en aankleding van de openbare ruimte: de pleinen, speelplekken, plantsoenen, hondenuitlaatplekken, parken, wegen/ trottoirs etc.)
- de bereikbaarheid van de wijk (openbaar vervoer) en de bereikbaarheid, toegankelijkheid en bruikbaarheid van de voorzieningen in de wijk.
- De sociale veiligheid en (verkeers)veiligheid in de wijk.

Draagvlak

Het is van belang dat het wijkorgaan bij advisering aan de gemeente transparant is over het draagvlak van het advies in de wijk (hoe breed gedragen is het advies en hoe is het tot stand gekomen?) en eventuele meningsverschillen in de wijk inzichtelijk maakt. In dit verband hecht de gemeente waarde aan een pluriforme samenstelling van het wijkorgaan en aan vormen van bewonersraadplegingen die aan de adviezen van het wijkorgaan ten grondslag liggen. Denk bijvoorbeeld aan openbare wijkorgaanvergaderingen en bewonersenquête's.

Gemeente kan beargumenteerd afwijken van advies

De gemeente weegt in haar standpunten de adviezen van de wijkorganen en bewoners mee. Wanneer het afgewogen standpunt van de gemeente afwijkt van het advies van de wijkorganen, wordt dit beargumenteerd en gecommuniceerd met de wijkorganen. In het geval van een formeel inspraaktraject³ gebeurt dit door college of raad; in alle andere gevallen door de betrokken vakafdelingen.

Welke rol en positie heeft het wijkorgaan dus niet?

- Gekozen wijkvertegenwoordiging. De wijkorganen hoeven geen afwegingen of keuzen te maken namens de wijk. Dit is de taak van de gemeente, met input van de wijkorganen die zichtbaar maakt welke meningen er leven bij bewoners(groepen) in de wijk.
- Verlengstuk van de gemeente. Wijkorganen hoeven het beleid van de gemeente niet te verdedigen richting wijkbewoners. Wanneer een wijkorgaan door wijkbewoners aangesproken wordt in het geval de gemeente een afweging maakt die afwijkt van het advies van het wijkorgaan, dan is de gemeente aanspreekpunt en niet het wijkorgaan.
- Bindend advies geven. De gemeente kan beargumenteerd afwijken van het advies van het wijkorgaan. In het geval van een formeel inspraaktraject gebeurt dit door college of raad. In andere gevallen door de betrokken vakafdelingen.

Motivatie

Deze spelregels scheppen duidelijkheid over de rol en positie van wijkorganen in hun relatie met de gemeente en de overige wijkbewoners. Het geeft de wijkorganen ruimte om de belangen van de wijk te behartigen voor onderwerpen in de wijk, maar ook voor bovenwijkse aangelegenheden die de leefbaarheid beïnvloeden. Het biedt duidelijkheid over de mate van invloed van de wijkorganen op de diverse beleidsniveaus. De spelregels bakenen ook af welke rol wijkorganen niet hebben (zoals geen verlengstuk, geen formeel adviesorgaan). Bewoners maar ook gemeente mogen op dit punt dan ook geen verwachtingen hebben van de wijkorganen. De vrijheid die de wijkorganen krijgen om zelf te kiezen waarover ze adviseren, betekent dat zij zelf hun werkbelasting of tijdsinzet kunnen bepalen en kunnen afstemmen op hun beschikbare capaciteit.

3.2 Overlegstructuur wijkorgaan – college nieuwe stijl

Wijkorganen en gemeentebestuur hebben meerdere verwachtingen van het overleg met elkaar. Om tegemoet te komen aan deze verwachtingen is meer variëteit in overleg nodig dan de huidige klankbordgroepbijeenkomsten bieden. Het structurele overleg nieuwe stijl zal langs drie hoofddoelen worden georganiseerd. Deze doelen zijn vervolgens leidend voor de concrete vormgeving van het overleg. Daarmee zorgen we voor een consequente uitwerking naar samenstelling (de genodigden), het karakter van het overleg, de verantwoordelijkheid voor de organisatie van het overleg, de frequentie, de locatie, etc.

Gestructureerd overleg organiseren naar 3 hoofddoelen

Het voorstel om het structurele overleg tussen wijkorgaan en gemeentebestuur langs drie hoofddoelen te organiseren, betekent de introductie van drie nieuwe overlegvormen die in plaats komen van de bijeenkomsten van de klankbordgroep. Het derde structurele overlegmoment, het wijkbezoek, heeft kenmerken van de wijkcontactdag die tot voor kort in gebruik was, maar is o.a. informeler en kleinschaliger van opzet.

1. *Agenda en inzet voor nabije toekomst van de wijk bepalen: de wijktafel*

De wijktafel is bedoeld om vooruit te kijken naar de nabije toekomst van de wijk. Het gaat om het benoemen van de belangrijkste leefbaarheidsopgaven én om het afstemmen van de additionele inzet van wijkorgaan, partners en gemeente gericht op de benoemde leefbaarheidsopgaven. Tijdens de wijktafel worden dan ook concrete afspraken gemaakt in de vorm van een wijkactieplan. Regisseur van de wijktafel is de gemeente. De wijktafel vindt elke twee jaar plaats. De uitvoering van het wijkactieplan wordt gemonitord op ambtelijk niveau met een regelmatige terugkoppeling naar de wijkorganen. De wijktafel is besloten en kent een openbare afsluiting waarin een dialoog met de aanwezige wijkbewoners kan plaats vinden. Het resultaat van de wijktafel is het wijkactieplan, zie verderop in dit hoofdstuk.

2. *Uitdiepen dossiers - in het hier en nu - : het wijk-werkoverleg*

Het wijkwerkoverleg is bedoeld om één of meer actuele dossiers die de leefbaarheid van de wijk raken en wijkbewoners ter harte gaan, grondig en in alle openheid met het wijkorgaan te bespreken. Het gaat om dossiers die de wijk bezig houden en een genuanceerd dialoog vragen waarin zorgen, onzekerheden en afhankelijkheden en afwegingen kunnen worden geventileerd en besproken. Deze wijkwerkoverleggen hebben een besloten karakter en kennen dus geen aanwezigheid van pers en publiek. Aan het besloten wijkwerkoverleg kan eventueel een openbaar deel worden gekoppeld. Dit kan voorafgaand aan het wijkwerkoverleg (bijvoorbeeld in de vorm van een koffie-uurtje of een bezoek aan een locatie) of na afloop (bijvoorbeeld in de vorm van bijvoorbeeld een borrel). De frequentie van de wijkoverleggen is een kwestie van maatwerk per wijk en kan, ter indicatie, variëren van één tot 3 keer per jaar.

3. *Ontmoeten, informeren en uitwisselen: het wijkbezoek*

Het wijkbezoek is bedoeld om het voltallige college kennis te laten maken met de wijk, gezien door de ogen van de bewoners, vrijwilligers en professionals uit de wijk. Dit contactmoment biedt het college, maar eventueel ook raadsleden de mogelijkheid voor laagdrempelig contact met (actieve) wijkbewoners, om hen te horen, te zien en te spreken. Het wijkbezoek vindt vanzelfsprekend in de wijk plaats, heeft een openbaar karakter, met het wijkorgaan als regisseur. Het wijkbezoek vindt 1x per collegeperiode plaats.

De bovenstaande structurele overlegvormen tussen wijkorgaan en college staan los van de bilaterale contacten tussen het wijkorgaan en de adviseur wijkgericht werken én los van het ad hoc of incidenteel overleg van het wijkorgaan met de vakwethouder(s), wanneer de situatie daarom vraagt. Ook in de toekomst blijft ad hoc overleg met bestuurders mogelijk.

Uitwerking drie vormen van gestructureerd overleg

In het schema hierna worden de bovenstaande drie overlegmomenten consequent uitgewerkt naar doel, deelnemers, karakter, regisseur, resultaat, frequentie en voorzitterschap.

	Wijktafel	Wijkwerkoverleg	Wijkbezoek
Doel	Toekomstgericht nadenken over de opgaven voor de wijk en de inzet van gemeente, partners en bewoners/ wijkorgaan	Diepgaand bespreken van vraagstuk(ken), project, initiatief dat speelt in het hier en nu.	Ontmoeting, uitwisseling en laagdrempelige contacten met wijkbewoners over hun wijk.
Deelnemers	- college - wijkorgaan - professionals - adviseur wijkgericht werken - vakambtenaren	- vakwethouder(s) - wijkorgaan - vakambtena(a)ren - professionals - adviseur wijkgericht werken	- college - raadsleden - wijkorgaan - ambtenaren - wijkbewoners - vrijwilligers - professionals - adviseur wijkgericht werken
Karakter	Besloten, met een openbare deel aan het eind met ruimte voor dialoog met aanwezige wijkbewoners.	Besloten. Aan het wijkwerkoverleg kan een openbaar deel worden gekoppeld.	Openbaar

Initiatiefnemer	Gemeente	Wijkorgaan/ gemeente afhankelijk van behoefte	Wijkorgaan, gemeente faciliteert
Resultaat	Wijkactieplan, beknopt uitvoeringsdocument van wijkorgaan, partners en gemeente met de opgaven voor de wijk en afspraken over de (additionele) inzet van wijkorgaan, partners en gemeente.	Meer inzicht in en duidelijkheid over dossiers voor wijkorgaan (qua inhoud en proces), meer inzicht in behoeften wijkorgaan bij gemeente, versnellen van processen. Verslaglegging door gemeente (betrokken vakambtenaar).	Kennismaking met de wijk door de ogen van wijkbewoners, vrijwilligers, professionals die in de wijk actief zijn
	Wijktafel	Wijkwerkoverleg	Wijkbezoek
Frequentie	1x per 2 jaar	Maatwerk per wijk. Ter indicatie: 1 tot 3 keer per jaar. Adviseur wijkgericht werken polst behoefte bij gemeentebestuur en wijkorgaan.	1x per collegeperiode (dagdeel)
Voorzitter	Wethouder met wijkbeleid in de portefeuille	(Eén van) de betrokken vakwethouder(s)	Wijkorgaan

Definities:

- *Openbaar (vs. besloten)* - d.w.z. dat de bijeenkomst of het overleg open en toegankelijk is voor alle wijkbewoners en pers.
- *Initiatiefnemer* = degene die initiatief neemt voor het overleg en verantwoordelijk is voor de agenda of het programma (de inhoudelijke voorbereiding overleg), de logistieke organisatie van het overleg en de evt. verslaglegging.

Positionering van de overlegvormen in de tijd

Het is niet nodig dat voor alle wijken de tijdsplanning van deze overleggen synchroon loopt. In Wijk X kan bijv. in 2010 al een wijktafel plaats vinden, terwijl deze voor wijk Y pas in 2011 staat gepland. Op deze manier spreiden we de werkdruk en zorgen we ervoor dat we leerervaringen op doen die we voor de organisatie van volgende wijktafels, wijkbezoeken en wijkwerkoverleggen kunnen gebruiken.

Wijkactieplan

Met de wijktafel introduceren we in Helmond een nieuw instrument voor wijkgericht werken: het wijkactieplan. Het wijkactieplan is een gezamenlijk uitvoeringsdocument van wijkorgaan, partners en gemeente. Het geeft inzicht in de belangrijkste opgaven voor de nabije toekomst van de wijk, inclusief de voorgenomen acties en initiatieven om deze opgaven 'te lijf' te gaan. Het maakt heel concreet – SMART⁴ - zichtbaar aan welke acties en initiatieven gemeente, partners en wijkorgaan zich committeren bovenop hun reguliere inzet voor de wijken. Het wijkactieplan biedt een mogelijkheid om activiteiten af te stemmen op elkaar en op de behoeften van de wijk en om te sturen op resultaten en successen te vieren.

De adviseur wijkgericht werken is procesmatig verantwoordelijk voor de totstandkoming van het wijkactieplan ('dat het er komt'). De inhoud wordt aangeleverd door de betrokkenen in de wijk, waaronder de wijkorganen. De adviseur zorgt er voor dat deze partijen tijdig hun bijdragen leveren en bundelt deze in het wijkactieplan met discussie en/of beslispunten voor de wijktafel. Het wijkactieplan wordt tijdens de wijktafel aangescherpt. De uitvoering van het wijkactieplan, het resultaat van de wijktafel, wordt gemonitord op ambtelijk niveau door de adviseur wijkgericht werken. De adviseur wijkgericht werken houdt de wijkorganen tussentijds op de hoogte van de voortgang. Met de introductie van het (gezamenlijke) wijkactieplan komt het (verplichte) wijkplan van de wijkorganen te vervallen. We vragen de wijkorganen om een bijdrage aan de plannen en dat zij zich daarbij te laten voeden door de achterban.

Motivatie

⁴ SMART: Specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch, tijdgebonden

Deze spelregels beantwoorden de wensen voor een dialoog (sparren) en discussie tussen wijk en college, de juiste personen aan tafel (wethouder/ ambtenaar), betrokkenheid van bestuurders, beter benutten van informatie van de wijkorganen, vaste contactmomenten, en de vele alternatieve voorstellen voor de Klankbordgroepvergaderingen. Knelpunten als de aanwezigheid van niet-wijkbewoners, lage opkomst, stoeptegelniveau en aanvallende houding van bewoners worden aangepakt. Ook bieden ze de gevraagde duidelijkheid over wie agenda bepaalt, spreekrecht, voorzitterschap en het monitoren van afspraken. Het openbare deel van de wijktafel en het wijkwerkoverleg biedt de mogelijkheid om te klankborden met wijkbewoners.

3.3 Rol adviseur wijkgericht werken

De adviseur wijkgericht werken is de verbindende schakel tussen de wijkorganen en de gemeente (organisatie en bestuur). De adviseur wijkgericht werken is in deze rol primair strategisch procesmanager.

Hij/ zij:

- Is vraagbaak en eerste ingang voor vragen van de wijkorganen. Hij/ zij zorgt er intern voor dat vragen van wijkorganen op de juiste plek worden opgepakt. Dit betekent dat wijkorganen voor vragen direct contact opnemen met de adviseur wijkgericht werken (of vakambtenaar) en niet wachten tot het structurele overleg met het college. De inzet van de gemeente is om op deze vragen zo goed mogelijk te reageren, zodat deze niet bij het overleg met het college ter sprake hoeven komen.
- Organiseert in overleg met de wijkorganen en partners (als woningcorporatie, SWH, politie) de wijktafels en de wijkwerkoverleggen en verzamelt in het geval van de wijktafels de inhoudelijke voorbereiding van alle partijen. Daarnaast biedt de adviseur inhoudelijke ondersteuning aan de wijkorganen bij de voorbereiding van de wijkbezoeken.
- De adviseur wijkgericht werken maakt verslag van de wijktafels in de vorm van wijkactieplannen en monitort de uitvoering van de wijkactieplannen. De adviseur onderhoudt hiertoe contacten met de alle partijen in de wijk.
- De adviseur wijkgericht werken bundelt signalen uit de wijken/ wijkorganen en zet deze om in beleidsrelevante informatie voor vakambtenaren en bestuur.
- De adviseur wijkgericht werken adviseert bestuur en vakambtenaren over de procesaanpak rondom dossiers met relevantie voor de wijk bij beleidsontwikkeling, beleidsuitvoering of beleidsevaluatie .
- De adviseur wijkgericht werken stemt af met de programmamanager voor de ontwikkelingswijken, of en zo ja in welke vorm de wijktafels en wijkwerkoverleggen doorgang dienen te vinden, gezien de bewonersparticipatie die al in het kader van de Wijkvisie en/of het wijkontwikkelingsprogramma plaats vindt.

Wat hoort niet tot de taken van de adviseur wijkgericht werken:

- Ondersteuning van de wijkorganen bij administratie, projectaanvragen, budgetaanvragen, bijdrage maken voor wijkactieplan, etc.
- Coachen van besturen bij interne problemen of bij het werving van nieuwe bestuursleden.
- Mobiliseren achterban van wijkorganen. Dit is een taak van de wijkorganen. Wel kan de adviseur wijkgericht werken de wijkorganen adviseren over het mobiliseren van de achterban.
- Meningen peilen bij wijkbewoners, kennis vergaren over de wijk en de bewoners. Draagvlak peilen is een belangrijke taak van de wijkorganen. De adviseur wijkgericht werken heeft daarin geen taak, maar kan wel adviseren over manieren om draagvlak te peilen.
- Trekken van bewonersinitiatieven of projecten op wijkniveau (waarvoor ambtelijk geen capaciteit is). Wel kan hij/zij bewoners adviseren over de aanpak van een project.

Motivatie:

Het aanscherpen van de rol van adviseur wijkgericht werken tot strategisch procesmanager schept extern (richting de wijkorganen) en intern (binnen de gemeentelijke organisatie) duidelijkheid over de taken en verantwoordelijkheden van de adviseur wijkgericht werken.

3.4 Communicatie

Transparante communicatie is gebaat bij heldere en duidelijke antwoorden. Reacties op verzoeken, vragen en initiatieven vanuit wijkorganen vinden plaats in de vorm van “nu”, “ooit” of “nooit”.

“Nu”

Dit zijn snelle successen die direct zichtbaar zijn. Het gaat vaak om fysieke ingrepen in de openbare ruimte. Deze maatregelen kunnen direct vanuit de interne organisatie worden uitgezet om op zeer korte termijn uit te voeren.

“Ooit”

Dit zijn goede ideeën of initiatieven die echter niet direct uitgevoerd kunnen worden. Dit heeft te maken met het ontbreken van budget of capaciteit of het ontbreken van beleid of besluiten. Het is van belang om helder te antwoorden op deze initiatieven en vragen en duidelijkheid te geven over de randvoorwaarden (waar is de uitvoering afhankelijk van?) en de afhandelingstermijn (wanneer zijn die randvoorwaarden geregeld en kan definitief antwoord worden gegeven?). Het antwoord moet zo concreet mogelijk zijn en er moet aandacht zijn voor goede motivatie en regelmatige communicatie over de voortgang.

“Nooit”

Dit zijn ideeën of initiatieven waar een goed gemotiveerd nee op wordt geantwoord. Reden voor het negatieve antwoord kan bijvoorbeeld zijn omdat het te duur is of strijdig is met het algemeen belang (bijv. veiligheid) of onvoldoende draagvlak heeft in de wijk. De motivatie voor het antwoord moet duidelijk en helder worden meegegeven aan de wijkorganen.

Proactief informeren

Behalve helder reageren op vragen van de wijkorganen, dient de gemeente de wijkorganen ook proactief te informeren. Deze proactieve informatievoorziening is nodig om de wijkorganen in staat te stellen hun adviesrol goed uit te oefenen. Het gaat daarbij om tijdig relevante informatie ter beschikking te stellen aan de wijkorganen over onderwerpen die raken aan de leefbaarheid van de wijk.

Motivatie

Deze werkwijze zorgt voor heldere en duidelijke antwoorden en in het geval van “nu” voor een snelle uitvoering. Het biedt een leidraad voor vakambtenaren zodat eenduidig wordt geantwoord. Dit voorstel komt tegemoet aan de verwachtingen dat de gemeente actief, duidelijk en tijdig de wijkorganen informeert en dat de kwaliteit van de reactie niet afhankelijk is van de betreffende vakambtenaar.

3.5 Wijkgericht werken in een nieuwe jas

Met de verbeteringen die in hoofdstuk 3 zijn uitgewerkt is het wijkgericht werken in Helmond in een nieuwe jas gestoken. Op deze notitie volgt een overgangsfase waarbij de verbeteringen ingevoerd gaan worden door betrokkenen.

De verbeteringen zorgen er voor dat wijkorganen beter gepositioneerd worden. De wijkorganen worden ontlast van de verplichte schriftelijke wijkplannen en van de organisatie en verslaglegging van de wijktafels. Wijkorganen beslissen zelf wat zij belangrijk vinden om over te adviseren en kunnen daarmee hun eigen capaciteitsinzet beïnvloeden. Bestuurders komen beter in hun bestuurlijke rol op de contactmomenten met de wijkorganen omdat er ‘al brainstormend’ gesproken kan worden over de nabije toekomst van de wijk. Vakambtenaren komen meer in de wijk en krijgen handvatten om responsiever te zijn op initiatieven uit de wijken. Taken en verantwoordelijkheden zijn verdeeld, waardoor de adviseur wijkgericht werken wordt ontlast en voldoende tijd heeft voor zijn kerntaken. En er zijn structurele contactmomenten waaruit acties voortvloeien in de vorm van een wijkactieplan.

In 2013/2014 wordt het wijkgericht werken geëvalueerd zodat de doorontwikkeling kan worden gezien en de beoogde verbeteringen zijn gerealiseerd. Eind 2011 vindt er een lichte tussenpeiling plaats in de vorm van een quickscan. Aandachtspunten daarbij zijn onder meer de werking van de nieuwe overlegstructuur, het Wijkactieplan, de aangescherpte spelregels voor de positionering van de wijkorganen en de belasting voor wijkorganen en de adviseur.

4. Hoe verder?

Deze notitie kan nu in de praktijk worden uitgevoerd. Het is aan alle betrokkenen om de verbeterpunten door te voeren, zich te houden aan de hernieuwde spelregels en de nieuwe overlegstructuur te hanteren. Op sommige punten vraagt de nieuwe werkwijze om een verdere uitwerking. De benodigde uitwerking is toegelicht in paragraaf 4.1.

4.1 Uitwerking wijkgericht werken

Communicatie en workshops interne organisatie

Het is van belang dat de gemeentelijke organisatie voldoende op de hoogte is van de nieuwe spelregels voor wijkgericht werken. Om dit te realiseren worden workshops gegeven bedoeld om het wijkgericht werken (als werkwijze en houding) tussen de oren te krijgen en in de praktijk te brengen. Deze workshops worden gevoed door de informatie over de ervaringen van o.a. wijkorganen, (vak)ambtenaren en bestuurders die voor het opstellen van deze notitie is verzameld. Daarnaast wordt de afdeling Communicatie betrokken om de spelregels voor het wijkgericht werken binnen de organisatie te communiceren.

Subsidieverordening aanpassen

In de subsidieverordening staat de verplichting vermeld dat wijkorganen een wijkplan moeten opstellen om in aanmerking te komen voor hun wijkbudget (bestuursbudget). Omdat dit wijkplan wordt vervangen door een wijkactieplan die door alle betrokken partijen in de wijk wordt opgesteld, waaronder de wijkorganen, moet de subsidieverordening worden aangepast. De wijkorganen zijn dan verplicht om hun bijdrage te leveren aan het wijkactieplan. Deze aanpassing wordt voorgelegd aan het nieuwe college en gemeenteraad.

Ondersteuning wijkorganen

Er is bij de wijkorganen behoefte aan ondersteuning. Het gaat bijvoorbeeld om ondersteuning bij het notuleren, draagvlak organiseren in de wijk, communicatie naar de wijk (wijkblad, internetsite). Deze taken kunnen worden verlicht door diverse instanties. Zo biedt het ROC kadertrainingen, de Vrijwilligerscentrale kan helpen bij werven menskracht. Ook kan het ROC stagiaires leveren die kunnen helpen bij administratieve of secretariële taak. Daarnaast kan het opbouwwerk ad hoc en altijd tijdelijke ondersteuning bieden bij knelpunten in de organisatie (bijv. bij opstarten en doorstarten). Er moet per wijkorgaan worden nagegaan of en zo ja welke ondersteuningsbehoefte er is. Vervolgens dienen de wijkorganen hiervoor in contact te worden gebracht met de geschikte instanties. Deze actie is voor de adviseurs wijkgericht werken.

Werkproces wijkactieplan

Het wijkactieplan als product van de wijktafels is een nieuw instrument en heeft dus nog enige uitwerking. Behalve het proces om te komen tot een wijkactieplan (wie levert hoe ver van te voren welke informatie aan) moeten de contouren van het wijkactieplan (welke onderdelen horen er in thuis) van te voren uitgewerkt en gecommuniceerd worden zodat die voor iedereen duidelijk zijn. Dit is een uitwerkingstaak voor de adviseurs wijkgericht werken.

Bronnenlijst

In deze uitgebreide bronnenlijst is terug te lezen waar we kennis, informatie en ervaringen vandaan hebben. Bronnen zijn interviews met betrokkenen bij het wijkgericht werken, rapporten en evaluaties over het onderwerp, twee symposia zijn bezocht en ook twee gemeenten zijn gezocht om ervaringen te horen.

Interviews:

Interviews wijkraden:

- Belangenvereniging Wijkraad Brouwhuis, Ben Vogels e.a., 24 juni 2009
- Stichting wijkraad Brandevoort, Franklin van de Laar, 22 juli 2009
- Stichting Wijkraad Mierlo-Hout, Anton Weterings, Gairthy Exalto, 23 juli 2009
- Stichting Wijkraad Helmond-Centrum, Cees van Dijk, Wil Pijnenburg, 23 juli 2009

- Stichting Wijkraad Dagelijks Beheer Dierdonk, Walter Schuurman, Renée Teeuwsen, Rolf Eijck, René van Lierop, 21 september 2009

Interviews adviseurs wijkgericht werken:

- Bert Valentijn, 27 juli 2009
- Erna ten Have, 20 juli 2009

Interviews collegeleden:

- Burgemeester Jacobs, 18 september 2009
- Wethouder Houthoofd, 18 september 2009
- Wethouder Stienen, , 30 september 2009
- Wethouder Bethlehem, 18 september 2009
- Wethouder Boetzkes, 21 september 2009

Interviews management:

- Marielle Barwasser, 20 juli 2009
- Paul van Gennip, 27 juli 2009

Interviews frontlijnteams:

- JPT (Sjors Peeters, Karin Nas, Kim Wolterink), 23 juli 2009
- Politie, Ruud Bos (netwerkinspecteur), 29 september 2009
- woCom, Marion Verijken, 23 oktober 2009
- Woonpartners, Georgette Sanderus, 11 december 2009
- SWH (Ingeborg Schrama, Frans slegers, Driek Berkers, Kitty Kolen, Renie Groenendal).

Interviews backoffice:

- Economie en arbeid - Ronald vd Heuvel, 15 september 2009
- Handhaving - Eric Verheijen, 24 augustus 2009
- Frank van Well, 24 augustus 2009
- Verkeer - Tineke Posno, 24 augustus 2009
- Groen - John vd Berg: 21 augustus 2009
- Jeugd - Marja van Leeuwen (tevens werkgroep)
- Sport - Frank Rietveld (SE.MOeD, tevens oud adviseur wijkgericht werken), 11 september 2009
- Wijkonderhoud - Peter van Ooijen, 24 augustus 2009

Literatuur:

Boeken, notities, evaluaties:

- Ewijk, H. van, Scheijmans, I., Vliet, K. van, Waal, V. de (2008), Samenspel in de buurt, Amsterdam: Uitgeverij SWP
- Gemeente Den Bosch (2009), Raadsinformatiebrief Stand van zaken en ontwikkelingsrichting wijkgericht werken
- Gemeente Deventer (2005), Deventer Wijk aanpak
- Gemeente Helmond (2004), Evaluatie werkwijze klankbordgroepen, Helmond
- Gemeente Venlo (2009), Raadsinformatiebrief Implementatie doorontwikkeling wijkgericht werken (Concept)
- KEI kenniscentrum stedelijke vernieuwing (2008), Sociaal en fysiek verbonden: het geheim van het hoe, Rotterdam
- Landelijk Platform Buurt- en wijkgericht werken (2005), Wijkgericht werken vergeleken
- Raad voor Maatschappelijke ontwikkeling (2009), De wijk nemen; een subtiel samenspel van burgers, maatschappelijke organisatie en overheid, advies 45, Amsterdam: Uitgeverij SWP
- Reactie en evaluatie gezamenlijke wijkraden (2009), Vraagtekens bij KBG? Helmond
- Vromraad (2009), Stad en wijk verweven; schakelen, verbinden, verankeren in de stad, advies 074, Den Haag

Overig:

Symposia:

- Werkconferentie "Meer dan de wijk", 9 oktober 2009
- Regionale werksessie "Sociaal en Fysiek verbonden: het geheim van het hoe, 4 november 2009

Bezoek referentiegemeente:

- Den Bosch, 4 augustus 2009
- Venlo, 13 november 2009